

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Cobzac Elena,

Judecători - Plămădeală Ghenadie, Țurcan Anatolie

Examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul *Tulaev Ion*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 august 2019, în cauza penală de învinuire a lui

Tulaev Ion XXXX, născut la XXXXX, domiciliat
XXXXX,

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 192 alin. (1), 171 alin. (1), 188 alin. (3), lit. c), d) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 11.01.2019 - 27.03.2019;

instanța de apel: 03.05.2019 - 21.08. 2019;

instanța de recurs: 23.03.2022 - 22.06.2022.

Asupra motivelor invocate în recursuri, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei din 27.03.2019, *Tulaev Ion* a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 192 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Totodată, *Tulaev Ion* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de:

- art. 171 alin. (1) Cod penal, și în baza acestei Legi a fost condamnat la **4** (patru) ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 188 alin. (3) lit. c), d) Cod penal, și în baza acestei Legi a fost condamnat la **11** (unsprezece) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor numite, definitiv i-a fost stabilită pedeapsă cu închisoare pe termen de **12** (doisprezece) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a admis parțial solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că *Tulaev Ion a fost învinuit în comiterea infracțiunilor de tâlhărie, viol și pungășie în următoarele circumstanțe:*

Astfel, Tulaev Ion, la 12.09.2018, ora 14:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, sub pretextul inventat, a ademenit-o pe cunoscuta XXXXX în locuința nr. 2 din str. XXXXX, care aparține bunelului său Nejivoi Valentin. Acolo, pentru a-și duce intenția până la capăt. A atacat-o pe XXXXX și fără a-i comunica ceva, cu o deosebită cruzime, i-a aplicat cu o rangă de metal multiple lovituri peste diferite părți ale corpului, de la care ultima a căzut la podea.

Tot atunci, el a sustras de la victimă un telefon mobil de model „Nokia” în care era instalată cartela SIM „Orange” cu numărul XXXXX, cauzându-i o daună în proporții considerabile în sumă de 950 lei.

Totodată, XXXXX de la loviturile aplicate de către inculpat s-a ales cu vătămări corporale grave, sub formă de fractură închisă a femurului stâng la nivelul 1/3 medii-distale cu deplasare, fractura oaselor metacarpiene 2-3-4 pe stânga, fractura bazei falangelor proximale degetul 2-3 mâna stângă, echimoze și edem a țesuturilor moi coapsa stângă, mâna stângă, peretele abdomenului și sub clavicular bilateral.

Acțiunile lui Tulaev Ion au fost încadrate juridic în baza art. 188 alin. (3), lit. c), d) Cod penal, după indicii calificativi – *„tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, cu aplicarea unor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu o deosebită cruzime și cu vătămarea gravă a integrității corporale”.*

Tot el, la 12.09.2018, ora 14:00, fiind în stare de ebrietate, aflându-se în apartamentul nr. 2 din str. XXXXX, care aparține bunelului său Nejivoi Valentin, după ce a atacat-o pe XXXXX, aplicându-i cu o rangă de metal multiple lovituri peste diferite părți ale corpului, ultima a căzut la podea. Atunci, urmărind scopul satisfacerii poftii sexuale, a dezbrăcat-o de haine contrar voinței, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra din cauza leziunilor corporale primite, săvârșind cu ea un raport sexual în formă normală.

Acțiunile lui Tulaev Ion au fost încadrate juridic în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi – *„violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică a persoanei și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra”.*

Tot el, la 12.09.2018, ora 14:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflându-se în apartamentul nr. 2 din str. XXXXX ce-i aparține bunelului său, în timpul atacului comis asupra XXXXX prin aplicarea cu o rangă din metal a multiplelor lovituri pe diferite părți ale corpului, doborând-o la podea i-a aplicat și lui Petlin Andrei, intervenit în ajutorul victimei, trei lovituri cu pumnul în față, de la care el pierzându-și cunoștința, căzu la

podea și profitând de faptul, că nu este observat de acesta, i-a sustras din buzunar telefonul mobil de model "NOMI 184" în care era instalată cartela SIM "Orange" cu numărul XXXXX, cauzându-i daună considerabilă în sumă de 300 lei.

Acțiunile inculpatului *Tulaev Ion* au fost încadrate juridic de către OUP în baza art. 192 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi – „pungășia, adică sustragerea bunurilor altei persoane din buzunare”.

3. Sentința nominalizată a fost contestată cu apel de către:

3.1. Procurorul în Procuratura raionului Sângerei, *Gordilă Alexandru*, care a solicitat ca în latura ce ține de achitarea lui *Tulaev Ion*, pe episodul de pungășie, să fie condamnat în baza art. 192 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal a pedepsei definitive de 14 (paisprezece) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, reieșind din recunoașterea integrală a vinovăției în sustragerea telefonului mobil de la A. Petlin.

În argumentarea apelului declarat procurorul a pledat pentru rejudecarea cauzei cu audierea inculpatului, părților vătămate și cercetarea suplimentară a bazei probante administrate la caz, condamându-l pentru concurs de infracțiuni la pedeapsa de 14 ani, susținând că sunt administrate suficiente probe pertinente și concludente ce dovedesc incontestabil vinovăția în comiterea faptelor de viol, tâlhărie și pungășie.

3.2. Inculpatul *Tulaev Ion* care a solicitat achitarea pe art. 171 alin. (1) Cod penal, negând violul XXXXX, cu atenuarea pedepsei penale pentru atacul tâlhăresc și liberarea de răspundere penală pentru pungășie în legătură cu împăcarea părților.

A argumentat în apel că nu au fost prezentate probe în confirmarea vinovăției sale, iar înlăturarea omisiunii admise de instanță, care deși prin dispozitivul sentinței a fost condamnat în baza art. art. 171 alin. (1) și 188 alin. (3), lit. c), d) Cod penal, a omis în partea constatatoare să rețină faptele, precum și în stabilirea vinovăției lui pe art. 192 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 august 2019, apelurile declarate au fost admise din alte motive decât cele invocate, a fost casată inclusiv din oficiu sentința, și dispusă rejudecarea cauzei cu adoptarea unei soluții noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Tulaev Ion XXXXX a fost liberat de răspundere penală în baza art. 192 alin. (1) Cod penal în legătură cu împăcarea părților prevăzută la art. 109 Cod penal, cu încetarea procesului penal conform art. 332 alin. (1) și 391 alin. (1) pct. 1) Cod procedură penală;

Tulaev Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 171 alin. (1), 188 alin. (3) lit. c), d) Cod penal, și în baza acestor Legi a fost condamnat :

- în baza art. 171 alin. (1) Cod penal – la **4** (patru) ani închisoare;

- în baza art. 188 alin. (3) lit. c), d) Cod penal – la **11** (unsprezece) ani închisoare;

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, definitiv spre executare i-a

stabilit pedeapsa cu închisoare pe termen de **12** (doisprezece) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. Pentru a pronunță decizia nominalizată, instanța de apel a constatat că, Tulaev Ion, în ziua de 12.09.2018 aflându-se în stare de ebrietate alcoolică și suspectând-o pe XXXXX de sustragerea banilor, pe la orele 14:00 a ademenit-o în locuința bunelului său, unde prin aplicarea loviturilor cu o rangă metalică, a atacat-o, aplicându-I multiple lovituri peste diferite părți ale corpului, doborând-o la podea și luându-I telefonul mobil de model "Nokia" cu cartela Sim "Orange" cu numărul XXXXX, după care aplicându-I și lui Petlin Andrei câteva lovituri, i-a sustras din buzunarul hainei un alt telefon mobil de model "NOMI 184" cu cartela SIM "Orange" cu numărul XXXXX.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate juridic în baza art. 192 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi – „ *pungășia, adică sustragerea bunurilor altei persoane din buzunare*”.

Tot el, în ziua de 12.09.2018, ora 14:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, sub pretextul inventat, și-a ademenit-o cunoscuta XXXXX în locuința nr. 2 din str. XXXXX, ce-i aparține bunelului său Nejivoi Valentin, unde a atacat-o cu o deosebită cruzime cu o rangă din metal, doborând-o la podea și aplicându-I multiple lovituri peste diferite părți a corpului, cauzându-I vătămări corporale grave, sub formă de fractură închisă a femurului stâng la nivelul 1/3 medii-distale cu deplasare, fractura oaselor metacarpiene 2-3-4 pe stânga, fractura bazei falangelor proximale degetul 2-3 mâna stângă, echimoze și edem a țesuturilor moi coapsa stângă, mâna stângă, peretele abdomenului și sub clavicular bilateral, luându-i telefonul mobil de model "Nokia" în care era instalată cartela Sim "Orange" cu numărul XXXXX, cauzându-i astfel daună în proporții considerabilă în mărime de 950 lei.

Acțiunile lui *Tulaev Ion* au fost încadrate juridic în baza art. 188 alin. (3), lit. c), d) Cod penal, după indicii calificativi – „ *tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, cu aplicarea unor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu o deosebită cruzime și cu vătămarea gravă a integrității corporale* ”.

În aceleași circumstanțe ale cauzei, după ce a atacat-o pe XXXXX, aplicându-i cu o rangă de metal multiple lovituri peste diferite părți ale corpului, doborând-o la podea și urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale, a dezbrăcat-o de haine contrar voinței, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra din cauza leziunilor corporale primite, săvârșind cu ea un raport sexual în formă normală.

Acțiunile lui *Tulaev Ion* au fost încadrate juridic în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi – „ *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică a persoanei și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra*”.

5. În sensul argumentării soluției pronunțate, instanța de apel a stabilit că vinovăția lui Tulaev Ion pe capătul de învinuire înaintat în baza

art. 192 alin. (1) Cod penal se confirmă prin depozițiile lui Petlin Andrei, potrivit cărui în timp ce se afla la 12.09.2019 în locuința lui Nejivoi Valentin, între XXXXX și Tulaev Ion apărut un conflict privind furtul unei sume de bani, primul lovind victima cu picioarele și o țevă metalică peste corp, iar când el interveni pentru aplanarea conflictului, a primit trei lovituri cu pumnul în regiunea feței, de la care căzu la podea, pierzându-și cunoștința, iar revenindu-și l-a văzut pe Tulaev Ion ce întreținea un raport sexual cu XXXXX, din buzunarul hainei fiindu-i sustras telefonul mobil, fapt despre care a sesizat OUP, ce a efectuat cercetarea la fața locului (f.d. 20, 23-29); p/v din 24.09.2018 fiind cercetată cutia de la telefonul mobil de model "NOMI 184", IMEI XXXXX (f.d.29-30), ce a fost realizat ulterior de către inculpatul Tulaev Ion contra sumei de 200 lei (f.d.31), fapt recunoscut de el în cadrul confruntării din 06.12.2018 (f.d.75), prin p/v din 10.12.2018, unde Petlin Andrei a recunoscut obiectul cu care i-au fost aplicate lovituri (f.d.49-50).

Astfel, instanța de apel a statuat că potrivit doctrinei penale latura obiectivă a pungășiei se realizează prin săvârșirea acțiunilor în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare, geanți, poșetă, sacoșă, servită, portmoneu, borsetă sau atașate de haine ori încălțăminte sau din alte obiecte prezente la persoane, în imediata lor apropiere de victimă (bancă, banchetă, tarabă, masa etc.), astfel încât să fie clară apartenența bunului persoanei respective; fiind o componentă formală.

Se consideră consumată din momentul începerii săvârșirii acțiunilor de sustragere prin introducerea mâinii în buzunarul victimei, tăierea poșetei victimei cu lama, manipularea lacătului de la servieta victimei, etc., chiar dacă făptuitorul nu i-a reușit să obțină posibilitatea reală de a se folosi sau dispune de bunurile sustrase la propria sa dorință, totuși prin fapta comisă a urmărit scopul de cupiditate, ca element a laturii subiective, efectiv constatat potrivit lucrărilor cauzei în acțiunile inculpatului Tulaev Ion.

În atare împrejurări, instanța de apel efectuând o cercetare suplimentară a bazei probante administrate pe caz, inclusiv dispunând audierea nemijlocită a părții vătămate Petlin Andrei, care și-a păstrat opțiunea cu privire la cererea de împăcare, formulată în temeiul art. 109 Cod penal, a considerat necesar de a dispune liberarea lui Tulaev Ion de răspunderea penală pe art. 192 alin. (1) Cod penal în legătură cu împăcarea părților prevăzută la art. 109 Cod penal, cu încetarea procesului penal conform art. art. 332 alin. (1) și 391 alin. (1) pct. 1) Cod procedură penală.

Deși inculpatul neagă comiterea violului, vinovăția lui în această parte se confirmă prin declarațiile părții vătămate XXXXX depuse consecvent la etapa urmăririi penale și în instanța de judecată.

În ce privește pedeapsa numită inculpatului Tulaev Ion pe art. art. 171 alin. (1) și 188 alin. (3), lit. c), d) Cod penal, instanța de apel a menționat că limita stabilită de către instanța de fond, urmează a fi menținută, deoarece prima instanță corect a reținut caracterul social periculos a faptelor comise în raport cu scopul educativ și retributiv a pedepsei penale, îndreptat spre restabilirea echității sociale cu prevenirea

comiterii atât de către inculpatul el, cât și de către alte persoane a faptelor penale cu conținut analogic.

Instanța de apel a reținut că: inculpatul nu este la prima abatere de legea penală, fapt confirmat prin revindicarea și sentințele de condamnare atașate la f. d. 104-106; 107-111 vol. I.; la data comiterii infracțiunilor imputate antecedentele penale erau stinse; inculpatul nu a conștientizat rolul educativ și cel de prevenire a activității criminale; a săvârșit infracțiunile în stare de ebrietate alcoolică; se caracterizează negativ de către autoritatea locală (f.d.99); la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f. d.100,101); lipsa căinței sincere precum și a ocupației utile ce i-ar asigura o sursă stabilă de venit și tendința de corectare și reeducare.

Respectiv, instanța de apel a remarcat caracterul proporțional a pedepsei închisorii ce urmează a-i fi păstrată lui Tulaev Ion, ca având un efect preventiv serios atât pentru el, cât și pentru alte persoane predispuse spre comiterea unor infracțiuni analogice, constituind o garanție și o asigurare, că drepturile și libertățile consfințite în Constituția RM și alte legi, sunt apărute, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Prin urmare, instanța corect a concluzionat, că corectarea inculpatului este posibilă numai fiind izolat de societate, considerând, că pedeapsa închisorii va contribui efectiv la conștientizarea de către el a faptelor comise și prevenirea comiterii lor pe viitor, astfel fiind asigurat scopul pedepsei penale

6. La 13 ianuarie 2022, inculpatul *Tulaev Ion* declară recurs ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 august 2019, considerând decizia pronunțată ca fiind una ilegală, pe motiv că lipsesc probe care ar dovedi vinovăția sa. Mai mult, susține că partea vătămată careva pretenții de ordin material nu are. Solicită rejudecare cauzei cu adoptarea unei hotărâri legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.*

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

Din materialele dosarului rezultă că, dispozitivul deciziei atacate a fost pronunțat la **21 august 2019**, inclusiv în prezența avocatului Formusatii Andrei, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din aceeași dată (f. d. 113, vol. II), din care rezultă că avocatul Formusatii Andrei a fost înștiințată despre ziua pronunțării deciziei motivate stabilită pentru 11 septembrie 2019, totodată fiind aplicată semnătura inculpatului Tulaev Ion pe recipisă, care confirmă recepționarea deciziei motivate (f. d. 135, vol. II).

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 22 august 2019 și a fost epuizat la **23 septembrie 2019**, însă recursul ordinar a fost declarat de către inculpatul *Tulaev Ion*, prin intermediul oficiului poștal, la **13 ianuarie 2022** (f. d. 153, vol. II).

Din cele constatate mai sus, instanța de recurs ordinar conchide că, recursul declarat de inculpatul *Tulaev Ion* este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 231 Cod de procedură penală, *termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. La calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.*

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, *în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.*

Unul dintre scopurile Legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens, dispoziția art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

În acest context, Colegiul penal, constatând încălcarea de către recurent a prevederilor art.422 Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat de către inculpatul *Tulaev Ion*, din motiv că este depus peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul *Tulaev Ion*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 august 2019, în cauza penală în privința lui **Tulaev Ion XXXXX**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 iulie 2022**.

Președinte

Cobzac Elena

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Țurcan Anatolie

